

zijn, maar een duidelijk causaal-analytisch karakter dragen. Dit zal met name vorm worden gegeven door onderzoek over de interacties tussen populaties van de verschillende groepen organismen (primaire producenten, herbivoren, predatoren en bodemorganismen) en de invloed die deze groepen hebben op essentiële oecosysteemfuncties zoals de primaire produktie, de dynamiek van organische stof in de bodem, de protonenhuishouding en de mineralisatie van voedingsstoffen. Juist deze processen bepalen voor een belangrijk deel de soortensamenstelling van natuurlijke oecosystemen. Veranderingen in externe factoren (atmosferische depositie van stikstof- en zwavelverbindingen, toename CO₂-niveau, veranderingen in regionale hydrologie) hebben een belangrijke invloed op de genoemde oecosysteemprocessen en hebben vooral via deze weg belangrijke consequenties voor de biologische diversiteit. Voor de voorspelling van de lange-termijn effecten van veranderingen in bijv. N-depositie, klimaat of beheersregime op de soortensamenstelling worden simulatiemodellen ontwikkeld, die zowel de veranderingen in de verschillende oecosysteemfuncties berekenen als de consequenties van die veranderingen voor het voorkomen van plante- en diersoorten. Met deze modellen kunnen niet alleen de lange-termijn effecten van de verschillende beheers- en inrichtingsvarianten worden berekend, maar is het ook mogelijk analyses uit te voeren van de consequenties van verschillende beleidsscenario's.

De keuze voor de hierboven gegeven profilering is gebaseerd op de vier volgende argumenten:

1. De gekozen benadering geeft de meest directe mogelijkheden voor de vertaling van de resultaten van fundamenteel oecologisch onderzoek naar inzichten die bruikbaar zijn voor het beleid t.a.v. natuur, milieu en landbouw.
2. De omgeving binnen de Landbouwuniversiteit geeft unieke mogelijkheden voor de bij deze benadering noodzakelijke samenwerking met de vakgroepen op het terrein van bodem, water en atmosfeer (Bodemkunde en Geologie; Waterhuishouding; Meteorologie; Luchtkwaliteit) en met de vakgroepen Theoretische Produktie-ecologie en Wiskunde, die een expertisefunctie vervullen t.a.v. simulatie en systeemanalyse.
3. Nauwe samenwerking met het op natuurbeleid en natuurbeheer georiënteerde IBN-DLO en met het AB-DLO, waar bodemoecologie, planten-oecologie en systeemanalyse een belangrijke plaats innemen, geeft juist bij de geschetste benadering extra mogelijkheden voor versterking.
4. Een groot deel van de oecologische vakgroepen op de andere Nederlandse universiteiten richt zich primair op de populatiebiologie, de evolutionaire biologie en de oecofysiologie. Door de keuze voor het gegeven profiel onderscheidt de nieuwe vakgroep ook in het fundamentele deel van haar onderzoek zich duidelijk van de andere universiteiten.

Om daadwerkelijk geïntegreerd oecosysteem-onderzoek mogelijk te

maken zullen de secties Plantenecologie, Dieroecologie/Natuurbeheer in de Tropen en Bodembioecologie zich respectievelijk richten op de drie functionele componenten van oecosystemen: de primaire producenten; de herbivoren en carnivoren; en de "decomposers". Daarnaast zal de sectie Systeemoecologie een integrerende rol spelen en de verzamelde kennis operationeel maken ten behoeve van het natuurbeheer. Hierbij zal de ontwikkeling van simulatiemodellen van groot belang zijn.

Het formatieplan voor de nieuwe vakgroep is nog niet goedgekeurd. Wel is het duidelijk, dat de secties Dieroecologie/Natuurbeheer in de Tropen, Bodembioecologie en Systeemoecologie getrokken zullen worden door resp. Prof.Dr.H.H.T.Prins, Prof.Dr.L.Brussaard en Prof. Dr. F. Berendse. Over de vervulling van de leerstoel Plantenoecologie moet nog een beslissing worden genomen.

De nieuwe vakgroep is inmiddels voor een belangrijk deel gehuisvest op het complex Born-Zuid. Alleen de sectie Dieroecologie/Natuurbeheer in de Tropen is nog niet verhuisd. Er wordt naar gestreefd de gehele vakgroep voor het einde van 1994 op het complex Born-Zuid te huisvesten. Definitieve beslissingen over de noodzakelijke nieuwbouw moeten echter nog worden genomen.

Frank Berendse

Vakgroep Terrestrische Oecologie en Natuurbeheer, LUW, Bornsesteeg 47,
6708 PD Wageningen

De Schelde, een Unieke Rivier

Dr. Patrick Meire, Instituut voor Natuurbehoud in Vlaanderen

Nederlanders hebben het vaak over de grote natuurwaarden van de Waddenzee, de Oosterschelde, de Oostvaardersplassen, de grote rivieren, maar vergeten meestal de Schelde. Met haar 350 kilometer mag de Schelde dan wel klein zijn in vergelijking met andere rivieren, toch vormt het estuarium van de rivier, genoemd de Zeeschelde op Belgisch en de Westerschelde op Nederlands grondgebied, een omvangrijk en uniek zout-, brak- en zoetwatergetijdensysteem. Langs de oevers liggen grote schorren waarvan het Verdrongen Land van Saeftinge het bekendst is. De schorren in het zoetwatergetijdengebied, vaak echter vloedbossen, doen wat ecologische waarde betreft evenwel niet onder voor Saeftinge. Als we die grote bestaande en potentiële natuurwaarden van het estuarium

